

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: D. J. S., narozený X,
bytem X,
proti
žalovaný: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2025/81845-914 ze dne 2. 4. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí č. j. MPSV-2025/81845-914 ze dne 2. 4. 2025 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ministerstvo práce a sociálních věcí je povinno nahradit žalobci náklady řízení ve výši 93 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Úřad práce rozhodnutím ze dne 1. 11. 2024 přiznal žalobci nárok na průkaz osoby se Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zdravotním postižením označený symbolem „TP“ a zamítl jeho žádost o změnu nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěl k závěru, že žalobce je osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti srovnatelným se stavem uvedeným v bodu 1 písm. h) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Podle § 34 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, má proto nárok na průkaz TP.

2. Následné odvolání žalobce žalovaný zamítl a rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Na základě posudku posudkové komise dospěl k závěru, že rozhodnutí úřadu práce je věcně správné a v souladu se zákonem.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou. V ní namítl, že jeho zdravotní stav se nezlepšuje, ale spíše zhoršuje. Dosavadní skutková zjištění o jeho zdravotním stavu jsou v zásadě stále stejná; podstatně se však změnily posudkové závěry. V roce 2018 byl jeho stav hodnocen jako těžké funkční postižení srovnatelné se stavem uvedeným v bodu 2 písm. n) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. Dále pak byl hodnocen jako srovnatelný se stavem uvedeným v bodu 1 písm. h). Zdravotní stav žalobce se ovšem stále zhoršuje: nedokáže předvídat ani eliminovat křeče, ke kterým přistupuje ještě další postižení s významným dopadem na pohyblivost, celkový stav a kvalitu života. Podle žalobce by jeho stav měl být hodnocen jako srovnatelný se stavem uvedeným v bodu 2 písm. i) nebo n).
4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Zdravotní stav byl pro účely odvolacího řízení posouzen posudkovou komisí. Komisi byl znám rozsah i příčiny funkčních postižení žalobce, jak ho popisuje v žalobě. Tento stav posudková komise hodnotila jako středně těžké funkční postižení pohyblivosti srovnatelné se stavem uvedeným v bodu 1 písm. h) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. Posudek byl shledán bezrozporným a úplným, proto z něj žalovaný vyšel.

III. Posouzení věci

5. Žaloba je důvodná. Žalovaný zcela opomenul námitku žalobce, že jeho stav byl dříve hodnocen jako závažnější a že se od té doby nezměnil.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na průkaz osoby se zdravotním postižením, tedy průkaz podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. To je v základu odborná otázka, o níž si žalovaný ani soud nemohou učinit svůj samostatný vlastní úsudek, neboť k tomu postrádají odpovídající odbornost.
7. K posouzení zdravotního stavu je v řízení před úřadem práce ze zákona povolán lékař Institutu posuzování zdravotního stavu, v řízení před žalovaným pak posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 35 odst. 3 zákona č. 329/2011 Sb., § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V řízení před soudem pak ze zákona není povolán nikdo k posouzení této otázky, vypracování dalšího posudku není povinné. Soud proto především přezkoumá posudky vypracované ve správním řízení; podle výsledku přezkumu zváží případné doplnění dokazování znaleckým posudkem.

8. Správní orgány i soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.; § 50 odst. 4 s. ř.). Ve vztahu k posudku soud v řízení o žalobě ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).

Východiska odborného posudkového posouzení

9. Podle § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením platí, že nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra (odst. 2). Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra (odst. 3). Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra (odst. 4).
10. Stejná ustanovení vymezují, co se míní tíží funkčního postižení. Pro potřeby souzeného případu je významné, že **středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti** se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. **Těžkým funkčním postižením pohyblivosti** se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti.
11. Podle § 34b odst. 1, 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením se při posuzování schopnosti pohyblivosti pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením se hodnotí a) zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby, b) zda jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, c) zda jde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace a závažnost funkčního postižení. Funkčními schopnostmi se rozumí tělesné, smyslové a duševní schopnosti, znalosti a dovednosti nezbytné pro schopnost pohyblivosti a orientace. Při posuzování se funkční schopnosti fyzické osoby porovnávají se schopnostmi stejně staré fyzické osoby bez znevýhodnění a hodnotí se s využitím běžně dostupných kompenzačních pomůcek.
12. Podle § 34b odst. 2 téhož zákona má prováděcí předpis stanovit, které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace. Tím je vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Pro potřeby souzeného případu je významné, že podle přílohy č. 4 k této vyhlášce se za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace **na úrovni středně těžkého funkčního postižení** mimo jiné považuje zdravotní stav spojený s často se opakujícími poruchami vědomí nebo závrativými stavy [bod 1 písm. h)]. Za

podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace **na úrovni těžkého funkčního postižení** se mimo jiné považuje *neurodegenerativní postižení s mnohočetnými hybnými komplikacemi typu rigidity, hypokinézy, tremoru, ataxie, mimovolných pohybů* [bod 2 písm. n)].

13. Podle argumentu *noscitur a sociis* (poznání významu podle významu pojmů sousedících, provázejících) lze přihlédnout k ostatním stavům vymezeným v této vyhlášce a předpokládat, že všechny jednotlivé zdravotní stavy vymezené v odst. 1 přílohy č. 4 budou co do funkčního dopadu srovnatelné závažnosti (musí ostatně společně odpovídat stejné zákonné kategorii). To samé platí i pro jednotlivé stavy vymezené v odst. 2 přílohy č. 4.
14. Vedle tohoto jazykového a systematického výkladu pak lze přihlédnout i k Instrukci náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 2/2016 účinné ve znění dodatků od 1. 1. 2022. Ta není pro rozhodnutí soudu o žalobě bezprostředně významná, protože jde o interní metodický materiál pro postup lékařské posudkové služby při posuzování zdravotního stavu pro účely poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Jeho dodržení tak nemá přímý vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Může však mít vliv na *úplnost a přesvědčivost odůvodnění rozhodnutí žalovaného nebo podkladového posudku posudkové komise*.
15. Podle této instrukce (str. 11, 15) se **středně těžkým funkčním postižením** spojeným s často se opakujícími poruchami vědomí nebo závrativými stavy rozumí *záchratová onemocnění různé etiologie spojená s opakovanými poruchami vědomí (zpravidla 3–4krát za měsíc) nebo závrativými stavy opakujícími se několikrát týdně omezující celkovou výkonnost při běžné denní činnosti*. **Těžkým funkčním postižením** v podobě neurodegenerativního postižení s mnohočetnými hybnými komplikacemi typu rigidity, hypokinézy, tremoru, ataxie, mimovolných pohybů se rozumí *neurodegenerativní postižení projevující se mnohočetnými hybnými komplikacemi typu rigidity, hypokinézy, tremoru, ataxie, mimovolných pohybů, což omezuje schopnost pohyblivosti na úroveň těžkého funkčního postižení*.
16. Vymezení těžkého funkčního postižení podle bodu 2 písm. n) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. je tedy v instrukci provedeno bezobsažně a tautologicky – funkční postižení je těžké tehdy, kdy je funkce těžce omezena.

Posudkové posouzení případu žalobce

17. V souzeném případě posudková komise ve shodě s lékařem IPZS dospěla k závěru, že stav žalobce je stav středně těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace srovnatelný se stavem uvedeným v bodu 1 písm. h), tj. právě zdravotní stav spojený s *často se opakujícími poruchami vědomí nebo závrativými stavy*. Výslovně odmítla, že by šlo o těžké omezení funkce. Posudková komise měla k dispozici i zprávy jichž se žalobce dovolával.
18. Posudkové zhodnocení zdravotního stavu žalobce vycházelo ze všech relevantních lékařských zpráv a vzalo je v zásadě do úvahy. Výjimkou je zpráva z května 2025, na niž žalobce odkazoval v žalobě – tu žalobce nepředložil žalovanému před rozhodnutím, takže nemohla být brána v potaz.
19. Z posudku lze seznat, že posudková komise hodnotí stav žalobce jako stav svalové dystonie s třesem končetin a nepovažuje jej za odpovídající závažnosti těžkého funkčního postižení. K tomu však posudková komise pouze cituje stavy podle bodu 2 písm. n) přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., aniž by konkrétně vysvětlila, proč stav žalobce uvedené

kategorii neodpovídá. Z posudku tedy plyne, že posudkové komisi přijde vhodnější stav žalobce hodnotit podle bodu 1 písm. h) než podle bodu 2 písm. n). Proč konkrétně tomu tak je, posudek neuvádí.

20. Takový závěr by byl možná dostačující, pokud by právě toto nebyla jediná sporná otázka. Žalobce ovšem v odvolání výslovně namítal, že *jeho stav byl dříve hodnocen podle bodu 2 písm. n)*, dále výslovně namítal, že *setrvání stavu podle bodu 2 písm. n) konstatuje jedna z lékařských zpráv* odborných lékařů z prosince 2024, a také namítal, že nedošlo ke změně jeho zdravotního stavu.
21. Na tyto námitky žalobce v rozporu s § 68 odst. 3 a § 89 odst. 2 správního řádu nedostal žádnou odpověď ani od posudkové komise, ani od žalovaného. Pouze implicitně lze snad odhadovat, že posudková komise považuje žalobce za adaptovaného na jeho stav, s jistotou to však říci nelze.
22. K tomu soud konstatuje, že za právní vypořádání námitek odpovídá správní orgán, nikoliv posudková komise. Ministerstvo tedy musí posudkové komisi indikovat, jaké otázky mají být výslovně zodpovězeny; pokud zodpovězeny nejsou, nemůže žalovaný z takového posudku vycházet.
23. Soud tedy posudek vyhodnotil jako sice v zásadě úplný z hlediska zohlednění lékařských zpráv, nikoliv však v rovině vypořádání odvolacích námitek žalobce. Stejnou vadou trpí i rozhodnutí žalovaného, který tyto námitky žalobce zcela pominul. Jde tedy o vadu nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

IV. Závěr

24. Žalovaný nevypořádal zásadní odvolací námitku žalobce, kvůli čemuž nelze zhodnotit přesvědčivost posouzení zdravotního stavu žalobce. Soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a) ve spoj. s § 78 odst. 1, 5 s. ř. s.].
25. V dalším řízení žalovaný vypořádá námitku žalobce, že dříve byl jeho stav hodnocen jinak a nedošlo ke změně. Z vypořádání námitek musí být zřejmé, proč je stav žalobce nyní hodnocen jako mírnější ve srovnání s předchozím posudkovým zhodnocením (např. protože došlo k nějakému konkrétnímu zlepšení, či že byl dříve hodnocen nesprávně).
26. Žalobce měl ve věci úspěch vůči procesně neúspěšnému žalovanému. Má tedy právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení ve výši 93 Kč za poštovní služby (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 4. června 2026

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.